

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2024 ජනවාරි

යෝජිත උත්තර

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය (FAR)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540, පූජ්‍ය මුරුත්තේවිටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන: 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
අදියර III විභාගය - 2024 ජනවාරි
(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය
යෝජිත උත්තර

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න 4 කි
(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 01 -පාලන ව්‍යුහය, ගිණුම්කරණයේ දී ආචාරධර්මවල ඇති වැදගත්කම සහ මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ සංකල්පනාත්මක රාමුව

(a)

සංසන්දනාත්මක බව

මූල්‍ය තොරතුරු භාවිතා කරන්නන් විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග අතර තීරණ ගනී. උදාහරණයක් ලෙස, සමාගමක කොටස් විකිණීම හෝ තව දුරටත් තබා ගැනීම ගත හැක. එබැවින් මූල්‍ය තොරතුරු, අනෙකුත් ආයතන වල සමාන තොරතුරු සමඟ හෝ ආයතනයේම වෙනත් කාලච්ඡේදයක සමාන තොරතුරු සමඟ සැසඳිය හැකි නම් මූල්‍ය තොරතුරු වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වේ.

සත්‍යාපනය කළ හැකි බව

තොරතුරු සත්‍යාපනය කළ හැකි විට, එම තොරතුරු වලින් ආර්ථික සංසිද්ධි විශ්වාසවන්තව නියෝජනය කරන බවට සහතිකයක් ලබා දෙයි. යම් තොරතුරක් සත්‍යාපනය කිරීමට නම්, එනම් විශ්වාස නියෝජනයක් බවට පත් කිරීමට නම්, ඇතැම් විට පූර්ණ එකඟතාවක් නොතිබුණද විවිධ දැනුමක් ඇති හා ස්වාධීන පාර්ශවයන් සම්මුතියකට පැමිණීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

කාලානුරූපී බව

පොදුවේ ගත් විට නියමිත වේලාවට තොරතුරු සැපයීම තීරණ ලබා ගන්නා පාර්ශවයන්ට වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වේ. නමුත්, ප්‍රවණතා හඳුනාගැනීමට හා තක්සේරු කිරීමට භාවිතා කරන තොරතුරු ඇතුලු සමහර තොරතුරු දිගුකාලයක් සඳහා බලපැවැත්වෙන අතර. සාමාන්‍යයෙන් නව තොරතුරු පැරණි තොරතුරු වලට වඩා ප්‍රයෝජනවත් වේ.

අවබෝධ කරගත හැකි බව

තොරතුරු පැහැදිලිව හා සංක්ෂිප්තව වර්ගීකරණය කිරීම, ගුණාංගීකරණය කිරීම සහ ඉදිරිපත් කිරීම මගින් ඒවා තේරුම් ගත හැකිය. මූල්‍යවාර්තා සඳහා වූ අවශ්‍ය සමහර තොරතුරු ස්වභාවයෙන්ම සංකීර්ණ වේ. එවැනි තොරතුරු බැහැර කිරීමෙන් මූල්‍ය වාර්තා තේරුම් ගැනීමට පහසු විය හැකි නමුත්, එම නිසා එය අසම්පූර්ණ බවට පත් වේ. අවසාන වශයෙන් තොරතුරු තේරුම්ගැනීමට එය

බාධා පමුණුවයි. මූල්‍ය වාර්තා සාධාරණ දැනුමක් ඇති පරිශීලකයින් විසින් භාවිතා කරන අතර සංකල්පනාත්මක රාමුවද පිළිගන්නා කරුණ නම් ,දැනුමැති පරිශීලකයින්ට පවා වඩාත් සංකීර්ණ ගැටළු පිළිබඳ ඔවුන්ගේ අවබෝධය සඳහා උපදෙස් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය විය හැකි බවයි.

(ලකුණු 03 යි)

(b)

- මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනය නඩත්තු කිරීමේ සංකල්පය
- භෞතික ප්‍රාග්ධනය නඩත්තු කිරීමේ සංකල්පය

(ලකුණු 02 යි)

(මුළු ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 2 කොටස I- මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

(a) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ සහ විගණන ප්‍රමිත සමීක්ෂණ මණ්ඩලයේ බලතල

- 1 නිශ්චිත වූ ව්‍යාපාර ව්‍යවසායන් වලින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පිටපත් ලබා ගැනීම.
- 2 නිශ්චිත කාල සීමාවක් තුළ තොරතුරු සැපයීමට ඉල්ලීම් කිරීම.
- 3 ඕනෑම අධ්‍යක්ෂකවරයෙකු, නිලධාරියෙකු හෝ විගණකවරයෙකු පරීක්ෂා කිරීම, ප්‍රශ්න කිරීම, විමර්ශනය කිරීම සහ විභාග කිරීම

(ලකුණු 02 යි)

(b) ශ්‍රී ලංකා සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභාවේ වගකීම් හා කාර්යයන්

- සංස්ථාපිත ආයතනයකට ව්‍යාපාර වස්තු විනිමය ස්ථානයක් ලෙස මෙහෙයුම් කටයුතු කිරීමට,බලපත්‍ර ප්‍රදානය කිරීම හා බලපත්‍ර අවලංගු කිරීමේ බලය හා ඒවායෙහි ව්‍යාපාර කටයුතු නිසි පරිදි කෙරෙන බවට සහතික වීම.
- කළමනාකරණ සමාගමකට ඒකක භාරයන් පවත්වාගෙන යෑමට බලපත්‍ර ප්‍රදානය කිරීම හෝ බලපත්‍ර අවලංගු කිරීම හා එවැනි ඒකකභාරවල ව්‍යාපාරික කටයුතු නිසි පරිදි පවත්වාගෙන යන බව සහතික කිරීම.
- බලපත්‍රලත් ව්‍යාපාර වස්තු තැරැව්කරුවන් හෝ බලපත්‍රලත් ව්‍යාපාර වස්තු ගණුදෙනු කරන්නන්ට ඔවුන්ගේ ගිවිසුම් බැඳීම් ඉටු කිරීමට අසමත්වීම හේතුවෙන් යම් ආයෝජන පිළිබඳ පැන නගින මුදල් අලාභ සම්බන්ධයෙන් වන්දි ප්‍රදානය කිරීම.
- සුරැකුම්පත් වෙළඳපොල වර්ධනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් රජයට උපදෙස් දීම හා රජයේ ප්‍රතිපත්ති හා වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ආයෝජකයින්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා යම් නිශ්චිත සුරැකුම් වල ලැයිස්තුගත කිරීම අවලංගු කිරීම හෝ අත්හිටුවීම.

- සමාගම් පනතේ 227 වන වගන්තිය ප්‍රකාර පැවරී ඇති බලය මත යම් පුද්ගලික සීමිත සමාගමකට පොදු සීමිත සමාගමක් බවට පත්වන ලෙස සමාගම් රෙජිස්ටාර්වරයා ගෙන් ඉල්ලා සිටීම.
- ව්‍යාපාර වස්තු විනිමය ස්ථානයක පරිපාලනය හා කළමනාකරණ සමාගම් වල ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව සෝදිසි කිරීම් පැවැත්වීම හා වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඔවුන්ට නියම කිරීම.
- විනිමය ස්ථානවල තැරැව්කරුවන්ගේ, වෙළෙන්දන්ගේ හෝ ඒකකභාරවල කළමනාකරණ සමාගම් වල ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව සෝදිසි කිරීම් පැවැත්වීම හා වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඔවුන්ට නියම කිරීම.

(ලකුණු 03 යි)

(මුළු ලකුණු 05)

තුන්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 01- පාලන ව්‍යුහය, ගිණුම්කරණයේ දී ආචාරධර්මවල ඇති වැදගත්කම සහ මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ සංකල්පනාත්මක ආකෘතිය රාමුව

(a)

- සංකලිත වාර්තාව
- තිරසාරත්ව වාර්තාව
- සාංගමික යහපාලනය
- කළමනාකරණ සාකච්ඡාව සහ විශ්ලේෂණය.
- අවදානම් කළමනාකරණ වාර්තාව
- කර්මාන්ත සමාලෝචනය
- සභාපතිගේ වාර්තාව

(ලකුණු 02 යි)

(b)

- ආයතනයෙහි කෙටිකාලීන , මධ්‍ය කාලීන හා දිගු කාලීන උපාය මාර්ගික අරමුණු
- පුළුල් වෙළෙඳපොළෙහි ව්‍යාපාරය ස්ථානගත වී ඇති ආකාරය
- සම්පත් වෙන් කිරීමේ සැලසුම
- උපාය මාර්ග ඉලක්කයන්ට එරෙහි කාර්යසාධනය
- දීර්ඝකාලීන උපායමාර්ග වර්ථමාන ව්‍යාපාරික ආකෘතියට අදාල වන ආකාරය
- කෙටිකාලීන, මධ්‍යකාලීන සහ දීර්ඝකාලීන වශයෙන් ඉලක්ක ප්‍රතිඵල මතින් ආකාරය සහ ව්‍යාපාර ඉලක්කයන්ගේ ප්‍රථිපල හඳුනා ගැනීම

(ලකුණු 03 යි)

(මුළු ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 02 (කොටස II) - මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අදාළ නියාමන අවශ්‍යතාවයන් සහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අනුව භාවිත කිරීමේ හා ඒවා හෙලිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාවන්

(a)

- අස්පාශ්‍ය වත්කම් සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසුව භාවිතා කිරීමට හෝ විකිණීමට හැකි තාක්ශෂික ශක්‍යතාවයක් පැවතීම
- අස්පාශ්‍ය වත්කම භාවිතය හෝ විකිණීම කල හැකි තත්වයට පත් කිරීමේ ව්‍යාපාර අභිප්‍රාය
- අස්පාශ්‍ය වත්කම පාවිච්චි කිරීමේ හෝ විකිණීමේ හැකියාව
- එහි සංවර්ධන කාලය තුළදී අස්පාශ්‍ය වත්කම සඳහා දරණ ලද පිරිවැය විශ්වාසනීය ලෙස මැනීමේ හැකියාව
- අස්පාශ්‍ය වත්කම භාවිතයට හෝ විකිණීමේ තත්වයට පත්කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික, මූල්‍ය හා වෙනත් සම්පත් පැවතීම
- අස්පාශ්‍ය වත්කම් අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ජනනය කිරීමේ භව්‍යතාවය

(ලකුණු 02 යි)

(b)

1. LKAS 38 අනුව පර්යේෂණ වියදම් අස්පාශ්‍ය වත්කම් ලෙස හඳුනාගත නොහැක, එය ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයට කපාහල යුතුය.
2. පිරිවැය විශ්වසනීයව මැනිය හැකි නිසා අස්පාශ්‍ය වත්කමක් ලෙස රු. 300,000 හඳුනා ගත හැක.
3. රූපවාහිණී වෙළඳ දැන්වීම් අස්පාශ්‍ය වත්කමක් නොවන නිසා එය ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ වියදමක් ලෙස හඳුනාගත යුතුය.

(ලකුණු 03 යි)

(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 (2 කොටස)- ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා වූ සීමිත වගකීමක් සහිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

සීමිත Vinco පෞද්ගලික සමාගම
2023/3/31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

බදු පෙර ලාභය		765
+/- ගැලපුම්		
ක්ෂය වීම්	800	
මෝටර් රථ ඉවත් කිරීමේ අලාභය	100	
ණය පොලී වියදම	250	
පාරිතෝශිත වෙන් කිරීම්	70	1,220
කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීමට පෙර ලාභය		1,985
(-) බදු ගෙවීම්		(120)
		1,865
කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීම		
තොග අඩුවීම	350	
වෙළඳලැබිය යුතු දෑ වැඩි වීම	(410)	
වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ වැඩි වීම	1520	1,460
මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		3,325
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්		
මෝටර් රථයක් ඉවත් කිරීමෙන් ලැබුණු මුදල්	600	
දේපල පිරිසික උපකරණ මිලට ගැනීම	(3,200)	
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(2,600)
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්		
ගෙවූ ලාභාංශ	(160)	
ණය ලබා ගැනීම	500	
ගෙවූ ණය	(380)	
ගෙවූ ණය පොලිය	(250)	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(290)
කාලච්ඡේදයේ මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ වල ශුද්ධ වෙනස් වීම		435
ආරම්භක මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ		1,680
2023 මාර්තු 31 දිනට අවසන් මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ		<u>2,115</u>

පෙරවැඩ

ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු ගිණුම

මුදල්	120	ඉ/ගෙ/ශේෂය	210
ප/ගෙ/ශේෂය	320	ලා/ලා	230
	440		440

දේපල, පිරියත හා උපකරණ

ඉ/ගෙ/ශේෂය	6 500	ඉවත් කිරීම්	1 200
මුදල්	3 200	ප/ගෙ/ශේෂය	8 500
	9 700		9 700

සමුච්චිත ක්ෂය

ඉවත් කිරීම්	500	ඉ/ගෙ/ශේෂය	1 000
ප/ගෙ/ශේෂය	1 300	ලා/ලා	800
	1 800		1 800

ඉවත්කිරීමේ ගිණුම

දේපල පිරියත හා උපකරණ	1 200	සමුච්චිත ක්ෂය	500
		මුදල්	600
		ලා/ලා	100
	1 200		1 200

බදු පෙර ලාභය ගණනය කිරීම

	රඳවාගත් ඉපයුම්
ඉ/ගෙ/ශේෂය	560
බදු පසු ලාභය	535
ලාභාංශ ගෙවීම්	(160)
අවසන් දිනට ශේෂය	935

බදු පෙර ලාභය	765
ආදායම් බදු	(230)
බදු පසු ලාභය	535

(මුළු ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(a)

පරිච්ඡේදය 03 (1 කොටස) - ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා වූ සීමිත වගකීමක් සහිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන

සීමා සහිත සන්ෂයින් සමාගම
2023/03/31 දිනට
මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශය (උදාහරණ)

ජංගම නොවන වත්කම්	
භාවිත අයිතිය සහිත වත්කම් (W - 2)	6,000,000
ජංගම නොවන වගකීම්	
කල්බදු වගකීම (W - 1)	2,909,956
ජංගම වගකීම්	
කල්බදු වගකීම (W - 1)	1,131,308

සීමා සහිත සන්ෂයින් සමාගම
2023/03/31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා
විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය (උදාහරණ)

පරිපාලන වියදම්	
ක්ෂය (W - 2)	2,000,000
මූල්‍ය වියදම්	
කල්බදු පොලිය (W - 1)	900,000

පෙරවැඩ

W - 1

ගණනය කිරීම - ගෙවිය යුතු කල්බදු වටිනාකමේ වර්ථමාන අගය

	වසර 1	වසර 2	වසර 3	වසර 4
ඉ/ගෙ/ශේෂය	5,000,000	4,041,264	2,909,956	1,575,012
කල්බදු පොලිය	900,000	727,428	523,792	283,502
අඩු කළා : වාරිකය	1,858,736	1,858,736	1,858,736	1,858,736
ප්‍රාග්ධන කොටස	958,736	1,131,308	1,334,944	1,575,234
අවසාන ශේෂය	4,401,264	2,909,956	1,575,012	-

W - 2

භාවිත අයිතිය සහිත වත්කමේ වටිනාකම

මූලික ගෙවීම	3,000,000
ගෙවිය යුතු කල්බදු වටිනාකමේ වර්ථමාන අගය	5,000,000
මුළු වටිනාකම	8,000,000
(-) ක්ෂය (8000/4)	2,000,000
2023/03/31 දිනට ධාරණ අගය	6,000,000

(ලකුණු 06)

(b)

පරිච්ඡේදය 2 කොටස II- මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

එන්ජිම (600-100) /10	= 50
ගොඩබැමේ උපකරණ (240 – 40) /5	= 40
ගුවන් බදය (360 – 60) /20	= <u>15</u>
මුළු ක්ෂයවීම	= <u>105</u>

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 10)

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 2 කොටස II- මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

(a)

1. මෙම වන්දිය සමාගම විසින් ගෙවා දැමීමට බොහෝ දුරට ඉඩ ඇති බැවින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රුපියල් මිලියන 3ක් හඳුනාගත යුතුය
2. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අසම්භාව්‍ය වත්කමක් ලෙස රුපියල් මිලියන 9ක් අනාවරණය කළ යුතුය.
3. ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමෙන් පසු මෙම පිරිවැය දැරීමට ගිවිසුම්ගත බැඳීමක් ඇති බැවින් ප්‍රතිපාදන ලෙස රුපියල් මිලියන 100ක් හඳුනාගත යුතුය

(ලකුණු 05)

(b)

පරිච්ඡේදය 2 කොටස II- මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

- ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ ඇති ගිවිසුම හඳුනා ගැනීම .
- ගිවිසුමේ ඇතුළත් කාර්යය සාධන බැඳීම් හඳුනා ගැනීම
- ගනුදෙනවේ මිල තීරණය කිරීම
- ගනුදෙනවේ මිල කාර්යය සාධන බැඳීම් අතර බෙදා වෙන්කිරීම.
- ගිවිසුමේ බැඳීම ඉටුකල විට ඊට අදාල අයහාරය හඳුනාගැනීම.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

අටවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 (1 කොටස) - ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා වූ සීමිත වගකීමක් සහිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන

(a)

සීමා සහිත Global පොදු සමාගමේ
2023/03/31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා
ලාභාලාභ හා විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය (රු.000)

විකුණුම්			206,000
(-)විකුණුම් පිරිවැය (16,000+400)			(116,400)
දළ ලාභය			89,600
අනෙකුත් ආදායම්	01		7,400
			97,000
පරිපාලන වියදම්		46,700	
බෙදාහැරීමේ වියදම්		34,880	
මූල්‍ය වියදම්		560	
අනෙකුත් වියදම් -භානිකරණ අලාභ		1,400	(83,540)
බදු පෙර ලාභය	02		13,460
ආදායම් බදු			(9,250)
බදු පසු ලාභය			4,210
<u>අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම්</u>			
ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ			3,000
මුළු විස්තීර්ණ ආදායම්			7,210

(ලකුණු 10)

(b)

සීමා සහිත Global පොදු සමාගමේ

2023/03/31 දිනට

මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

(රු.000)

වත්කම්			
ජංගම නොවන වත්කම්			
දේපළ පිරිසක හා උපකරණ	04		91,900
ප්‍රාග්ධන නොනිමි වැඩ (14,000+540)			14,540
			106,440
ජංගම වත්කම්			
තොගය		23,600	
වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ (10,600+600-250-530)		10,070	
පොලී ආදායම්		400	
අතැති මුදල් හා බැංකුවේ ඇති මුදල්		16,150	50,220
මුළු වත්කම්			156,660
හිමිකම් හා වගකීම්			
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධන		95,000	
රඳවාගත් ඉපැයුම්		16,710	
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත		8,000	119,710
ජංගම නොවන වගකීම්			
පාරිතෝශික ප්‍රතිපාදනය		8,500	
බැංකු ණය		9,000	17,500
ජංගම වගකීම්			
වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ		6,500	
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු		4,950	
උපචිත වියදම්		8,000	19,450
මුළු හිමිකම් හා වගකීම්			156,660

(ලකුණු 08)

(c)

සීමා සහිත Global පොදු සමාගමේ
2023/03/31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා

හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය

(රු.000)

විස්තරය	ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	රඳවාගත් ඉපැයුම්	ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත	එකතුව
ආරම්භක ශේෂය	95,000	12,500	5,000	112,500
ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය	-	-	3,000	3,000
බදු පසු ලාභය	-	4,210	-	4,210
අවසන් දිනට ශේෂය	95,000	16,710	8,000	119,710

(ලකුණු 03)

(d)

සටහන 01

වෙනත් ආදායම්

ආයෝජන ආදායම් (6,400 + 400)	6,800
බොලේණය ආපසු ලැබීම	600
	7,400

සටහන 02

බදු පෙර ලාභය ගණනය කිරීමේදී පහත වියදම්ද ඇතුළුව සියළු වියදම් අඩු කර ඇත

තොග අලාභය	400
භානිකරණ අලාභය	1,400
මූල්‍ය වියදම්	560

සටහන 03

ආදායම් බදු

වර්ථමාන වසරේ ආදායම් බදු වියදම 9,250

උගණ/(අධි ආදායම් බදු -

9,250

සටහන 04

දේපල පිරිසක හා උපකරණ

පිරිවැය/ ප්‍රත්‍යාගණනය	ඉඩම්	ගොඩනැගිලි	යන්ත්‍ර	එකතුව
ආරම්භක ශේෂය	40,000	55,000	28,000	123,000
එකතුකිරීම්	-	-	-	-
ප්‍රත්‍යාගණනය	3,000	-	-	3,000
ඉවත් කිරීම	-	-	-	-
අවසන් ශේෂය	43,000	55,000	28,000	126,000
සමුච්චිත ක්ෂය				
ආරම්භක ශේෂය	-	14,000	12,000	26,000
වාර්ෂික ක්ෂය	-	1,100	5,600	6,700
හානිකරණ අලාභ වෙන්කිරීම	-	-	1,400	1,400
ඉවත්කිරීම් මත සමුච්චිත ක්ෂය	-	-	-	-
අවසන් ශේෂය	-	15,100	19,000	34,100
ධාරණ අගය	43,000	39,900	9,000	91,900

පෙරවැඩ 01

	පරිපාලන වියදම්	බෙදාහැරීම් වියදම්	මූල්‍ය වියදම්	වෙනත් වියදම්
ගොඩනැගිලි ක්ෂය	1,100			
යන්ත්‍ර ක්ෂය	5,600			
හානිකරණ අලාභ				1,400
ප්‍රාග්ධනික කල යුතු ණයගැනුම් පිරිවැය (W 02)			(540)	
අඩමාණ ණය අධිවෙන්කිරීම		(2,370)		
බොල්ණය		250		
පරිපාලන වියදම්	40,000			
බෙදාහැරීම් වියදම්		37,000		
මූල්‍ය වියදම්			1,100	
	46,700	34,880	560	1,400

පෙරවැඩ 02

ප්‍රාග්ධනික කල යුතු ණයගැනුම් පිරිවැය

$$9\,000 \times \frac{8}{100} \times \frac{9}{12} = 540$$

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 04 - මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන දත්ත හා තොරතුරු අර්ථ දැක්වීම

(a)

01. ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය = $\frac{\text{ශුද්ධ ලාභය}}{\text{විකුණුම්}} \times 100\%$

$$= \frac{36,450}{683,700} \times 100\% = 5.33\%$$

02. තොග රඳවා ගැනීමේ කාලය = $\frac{\text{සාමාන්‍ය තොගය}}{\text{විකුණුම් පිරිවැය}} \times 365$ දින

$$= \frac{80,500}{321,800} \times 365 = 91$$
 දින

03. ණයගැති එකතු කිරීමේ කාලය = $\frac{\text{සාමාන්‍ය ණයගැති}}{\text{ණයට විකුණුම්}} \times 365$ දින

$$= \frac{130,650}{410,220} \times 365 = 116$$
 දින

04. ණයහිමි පියවීමේ කාලය = $\frac{\text{සාමාන්‍ය ණයහිමි}}{\text{ණයට ගැණුම්}} \times 365$ දින

$$= \frac{78,315}{291,240} \times 365 = 98$$
 දින

05. කොටසක ඉපැයුම = $\frac{\text{සාමාන්‍ය කොටස් හිමියා වෙත බෙදාහැරීමට ඇති ලාභය (වසරේ ලාභය)}}{\text{හරිත මධ්‍යන්‍ය සාමාන්‍ය කොටස් ගණන}}$

$$= \frac{36,450}{8,500} = \text{කොටසකට රු. 4.29}$$

$$06. \text{ මිල ඉපැයුම් අනුපාතය} = \frac{\text{කොටසක වෙළඳ මිල}}{\text{කොටසක ඉපැයුම}}$$

$$= \frac{20}{4.29} = 4.66 \text{ වාර}$$

(ලකුණු 06)

(b)

ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය

සමාගමේ ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය 5.33% ක් වන අතර කර්මාන්තයේ ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය 10% කි. එම විචලනයන් සඳහා හේතු පහත පරිදි හඳුනාගත හැකිය.

- කර්මාන්තයේ විකුණුම් වටිනාකමට සාපේක්ෂව සමාගමේ විකුණුම් ප්‍රමාණය අඩු වීම
- වියදම් වැඩිවීම.

තොග රැඳවුම් කාලය

කර්මාන්තයේ තොග රැඳවුම් කාලය දින 90 ක් වන අතර සමාගමේ තොග රැඳවුම් කාලය දින 91 කි. එබැවින් එය සමාගමට ද අහිතකර තත්වයකි. කෙසේ වෙතත්, තොග රැඳවුම් කාලය සැලකිය යුතු වෙනසක් නොමැත.

ණයගැති එකතු කාලය

කර්මාන්තය, සාමාන්‍යයෙන් දින 65ක් ඇතුළත ණය ගැතියන්ගෙන් මුදල් එකතු කරන අතර සමාගම, ණය ගැතියන්ගෙන් මුදල් එකතු කිරීමට දින 116ක් ගතවේ. එබැවින් එය කර්මාන්තයේ ණයගැති එකතු කිරීමේ කාලය හා සසඳන විට සමාගමේ අහිතකර තත්වයක් පෙන්නවයි. අයහපත් ණය ප්‍රතිපත්ති කළමනාකරණය හේතුවෙන් මෙය සිදුවිය හැක.

ණයහිමි පියවීමේ කාලය

කර්මාන්ත ශේෂයන්ට සාපේක්ෂව ණයහිමියන්ගේ ශේෂ පියවීමට සමාගමට වැඩි කාලයක් ගත කරයි. මීට හේතු විය හැක්කේ සමාගම විසින් ණය පියවීමට වැඩි කාලයක් ලබාදෙන ණයහිමියන් සොයාගැනීම හෝ දූවඹිලතා ගැටළු වලට මුහුණ දී ඇති නිසා සමාගම විසින් ණයහිමියන්ට ගෙවීම ප්‍රමාද කර තිබීමයි.

කොටසක ඉපැයුම

කොටසක ඉපැයුම් කර්මාන්ත අනුපාතවලට වඩා සමාගමේ අඩු වන අතර කර්මාන්තයේ ශුද්ධ ලාභ අනුපාතයට සාපේක්ෂව සමාගමේ අඩු ශුද්ධ ලාභයක් ලැබීම හේතුවෙන් මෙය සිදු වන්නට ඇත.

මිල ඉපැයුම් අනුපාතය

සමාගමේ මිල ඉපැයුම් අනුපාතය වාර 4.66 වන අතර එය කර්මාන්තයේ වාර 2.67 විය. එය අඩු නම්, ආයෝජකයාට තමා ආයෝජනය කළ මූලික ආයෝජනය උපයාගත් ලාභයෙන් කෙටි කාලයක් තුළ ආවරණය කළ හැකිය.

(ලකුණු 06)
(මුළු ලකුණු 13)

10 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 05 (1 කොටස) - ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන (SLFRS-10)
 පරිච්ඡේදය 05 (2 කොටස) - ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන (SLFRS-10)

(a)

පාලන පිරිවැය ගිණුම (රු.'000)			
ආයෝජනය	350,000	රඳවාගත් ඉපැයුම්	75,000
පාලනයට යටත්		ප්‍රත්‍යාගණනය	5,000
නොවන හිමිකම	100,000	ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	300,000
		කීර්තිනාමය	70,000
	<u>450,000</u>		<u>450,000</u>

(b)

සීමා සහිත ගෝමස් සමූහය
 2023/3/31 න් අවසන් දිනට
 ඒකාබද්ධ මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශය (රු.'000)

<u>ජංගම නොවන වත්කම්</u>		
දේපළ පිරිසික උපකරණ (540,000+240,000+5,000)		785,000
කීර්ති නාමය (70,000-10,000)		60,000
		845,000
<u>ජංගම වත්කම්</u>		
තොගය (117,000+150,000-500)	266,500	
වෙළඳ ණයගැතියෝ (180,000+90,000)	270,000	
මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ (18,000+90,000)	108,000	644,500
මුළු වත්කම්		1,489,500
<u>හිමිකම් හා වගකීම්</u>		
<u>හිමිකම්</u>		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	700,000	
රඳවාගත් ඉපැයුම්	228,500	928,500
පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම (NCI)		101,000
<u>ජංගම නොවන වගකීම්</u>		
බැංකු ණය(125,000+44,000)	169,000	

ණයකර (100,000+40,000)	60,000	229,000
ජංගම වගකීම්		
වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ (135,000+25,200)	160,200	
බැංකු අයිතිය (60,000+10,800)	70,800	231,000
මුළු හිමිකම් හා වගකීම්		1,489,500

පෙරවැඩ

රඳවාගත් ඉපැයුම් - ගෝමස්			
පාලන පිරිවැය	75,000	ඉ/ගෙ/ශේෂය	90,000
පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම	3,000		
මව් සමාගමේ රඳවාගත් ඉපැයුම්	12,000		
	<u>90,000</u>		<u>90,000</u>

රඳවාගත් ඉපැයුම් - කෝමස්			
උපලබ්ධි වූ ලාභ	500	ඉ/ගෙ/ශේෂය	225,000
කීර්තිනාමය	8,000	රඳවාගත් ඉපැයුම්	12,000
ප/ගෙ/ශේෂය	<u>228,500</u>		
	<u>237,000</u>		<u>237,000</u>

පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම			
හානිකරණ අලාභය	2000	පාලන පිරිවැය	100,000
ප/ගෙ/ශේෂය	101,000	රඳවාගත් ඉපැයුම්	3,000
	<u>103,000</u>		<u>103,000</u>

නොවිකිණුනු තොගයට අදාළ උපලබ්ධි නොවූ ලාභය

නොවිකිණුනු තොගයේ වටිනාකම $9000 * 1/3 = 3,000$

උපලබ්ධි නොවූ ලාභ = $3000/120 * 20 = 500$

(ලකුණු 09)
(මුළු ලකුණු 12)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to questions set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, design especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well and stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)